

ELŐSZÓ

Hány szó van a magyar nyelvben? Ebből hány szót ismer egy ember? Egy magyarul beszélő hány szót használ? Izgalmas kérdések, melyekre nem tudjuk a pontos választ. Azt még csak össze tudjuk számolni, hogy egy-egy szótárban hány címszó található, de hogy a teljes magyar szókincs mekkora, csak sejtjük és becsülni tudjuk. Azt is nehéz lenne felmérni, hogy egy magyarul beszélőnek mekkora a szókészlete, milyen gazdag az aktív és a passzív szókincse. Mindenesetre, ha beszélünk valakivel vagy az írását olvassuk, rövid időn belül kiderül számunkra, beszélgetőtársunk szegényes szókincssel, kicsit elnagyoltan fejezi ki magát, vagy szívesen, választékosan, pontosan fogalmazza meg mondandóját.

Mindnyájunknak törekednünk kell arra, hogy a magyar nyelv igen gazdag szókészletéből mindig a mondanivalónkat legjobban, legpontosabban kifejező szót válasszuk. Ahhoz, hogy ezt könnyedén megtehessek, szókincsünket folyamatosan bővítenünk kell, beszédkészségünket szükséges „edzenünk”. Szókincsünk bővítését fiatal korunkban, akár már az óvodában el kell kezdenünk, hogy aztán az iskoláinkon át, felnőtt fejjel se hagyjuk abba. Ehhez a szép kihíváshoz segédeszköz a *Magyar szókincsteszt munkafüzet*. Segítségével 40 feladatsor mind-egyikében 13+1, összesen 560 elmélet mozgó kérdéssel fejleszthetjük beszédkészségünket, bővíthetjük szókincsünket.

A kérdéseket a TINTA Könyvkiadó kétkötetes *Értelmező szótár+* kiadványából állítottuk össze úgy, hogy egy-egy kiválasztott vastagbetűs címszó alól kimásoltuk a címszó meghatározását, definícióját és feladtuk megfejtendő kérdésnek, hogy az adott meghatározás melyik szót írja le. A feladatsorokat kitöltők tehát éppen fordított műveletet hajtanak végre mint a szótárak használói. A szótárhasználó felüti a szótárt, megkeresi a szótárban azt a szót, amelyiknek ismeretlen a jelentése számára, és elolvassa, miként magyarázza a szótár a keresett szót. A jelen *Magyar szókincsteszt munkafüzet* kitöltőinek fordítva kell eljárniuk, a kérdésekben elolvashatnak egy-egy szómagyarázatot, és nekik kell megtalálniuk, hogy az a magyarázat melyik szóra illik rá. A feleletként kigondolt szónak illeszkednie kell a magyarázat alatt olvasható kiegészítendő példamondatba. A szómagyarázatok és a példamondatok forrása az *Értelmező szótár+*. A tájszavak, a régi szavak és az idegen szavak kiválasztásában a fenti szótár stilisztikai minősítései voltak segítségünkre. Az egyes szavakat fogalomkörönkénti csoportosításban tartalmazó feladatsorokat az *Értelmező szótár+* függelékében található fogalomköri szócsoportosítás alapján állítottuk össze.

A válaszok egyértelműsítéséhez és a feleletek megkönnyítéséhez minden keresett szónak megadjuk egy betűjét. A feladatsorokat 5 nehézségi szintbe soroltuk be aszerint, hogy a bennük lévő szavak milyen gyakoriak a mindennapi nyelvhasználatban. Ennek eldöntéséhez az *Értelmező szótár+* gyakoriságjelzését vettük alapul.

A feladatok hasznos segítséget nyújtanak a diákok szókincsének bővítéséhez és az anyanyelvi kompetencia hatékony fejlesztéséhez.

Felhasznált szótárak

EÖRY VILMA (főszerk.): *Értelmező szótár+* (2 kötet). *Értelmezések, példamondatok, szinonimák, ellentétek, szólások, közmondások, etimológiák, nyelvhasználati tanácsok és fogalomköri csoportok*. Budapest, 2007, TINTA Könyvkiadó

EÖRY VILMA (főszerk.): *Magyar értelmező szótár diákoknak. Szómagyarázatok példamondatokkal*. Budapest, 2010, TINTA Könyvkiadó